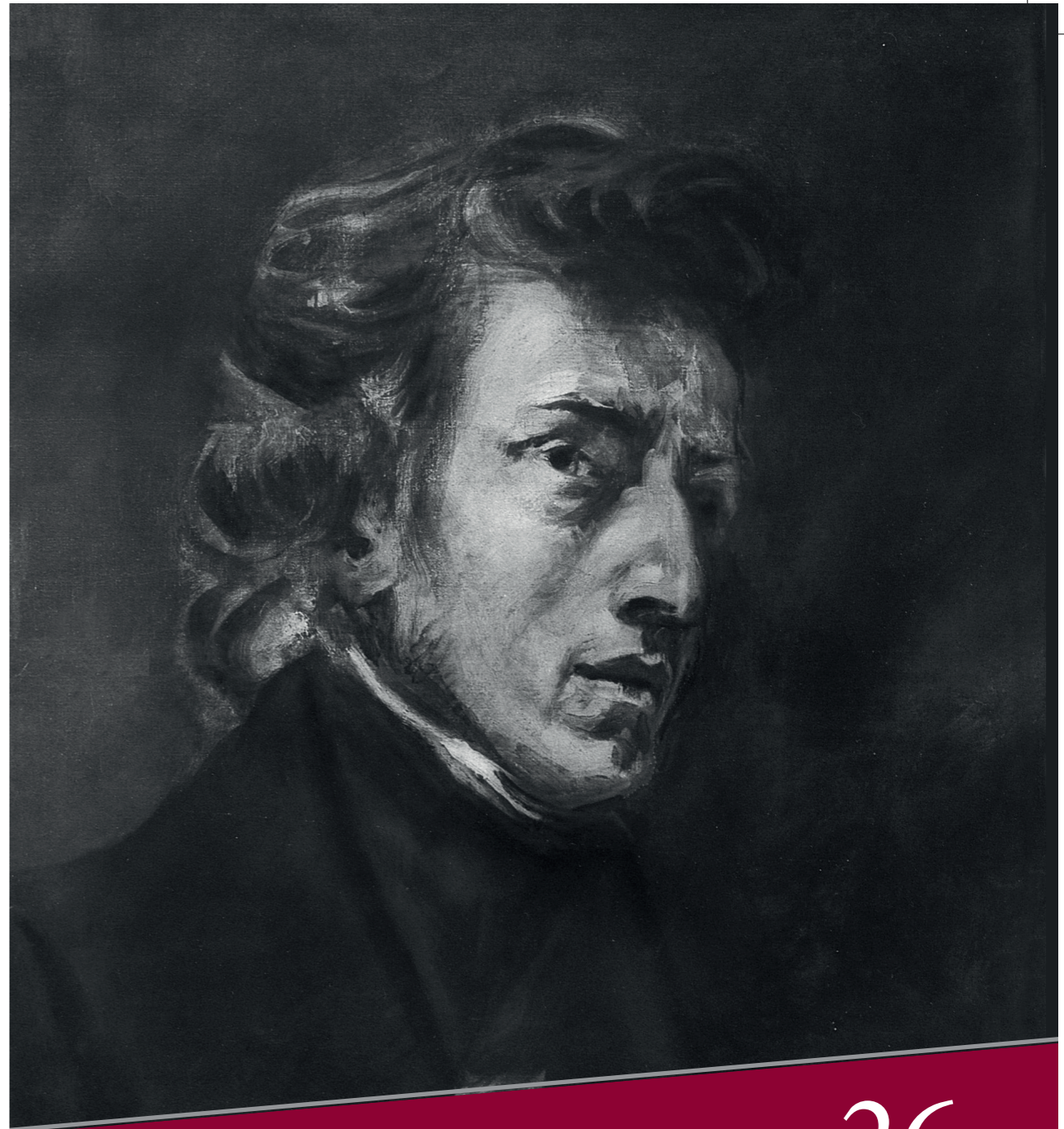

ROCZNIK CHOPINOWSKI

26

26

ROCZNIK
CHOPINOWSKI

ISSN 0208-5992

ISSN 0208-5992

9 770208 599200

26

ROCZNIK CHOPINOWSKI

Towarzystwo im. Fryderyka Chopina

Warszawa 2018

RADA REDAKCYJNA

prof. dr Mieczysława Demska-Trębacz (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, profesor emerytowany)

prof. dr hab. Zofia Helman (Uniwersytet Warszawski, Instytut Muzykologii, profesor emerytowany)

prof. UZ, dr hab. Barbara Literska (Uniwersytet Zielonogórski, dziekan Wydziału Artystycznego)

prof. dr hab. Zbigniew Skowron (Uniwersytet Warszawski, dyrektor Instytutu Muzykologii)

dr Ewa Sławińska-Dahlig (Warszawa, redaktor naczelny, muzykolog, członek Zarządu TiFC)

prof. dr hab. Beniamin Vogel (Szwecja, Uniwersytet w Lund, Uniwersytet Szczeciński, profesor emerytowany)

mgr Hanna Wróblewska-Straus (Warszawa, muzykolog-chopinolog, emerytowany dyrektor i kustosz Muzeum Fryderyka Chopina w TiFC)

RECENZENCI

prof. dr Mieczysława Demska-Trębacz (Warszawa), prof. UJ, dr hab. Magdalena Dziadek (Kraków), prof. UMFC, dr hab. Maria Ludwika Gabryś (Warszawa), prof. dr hab. Zofia Helman (Warszawa), prof. UZ, dr hab. Barbara Literska (Zielona Góra), mgr Piotr Mysłakowski (Warszawa), prof. UAM, dr hab. Krzysztof Rottermund (Poznań, Berlin), prof. dr hab. Zbigniew Skowron (Warszawa), mgr Hanna Wróblewska-Straus (Warszawa)

Redakcja merytoryczna i koordynacja: Ewa Sławińska-Dahlig

Redakcja językowa: Jolanta Wroczyńska

Tłumaczenia streszczeń: John Comber

Korekta: Maria Aleksandrow

Indeks osób: Jolanta Wroczyńska

Na okładce

Portret Fryderyka Chopina, fot. obrazu E. Delacroix z 1838 r. Odbitka na papierze srebrno-żelatynowym, [1920-1940], Biblioteka Narodowa w Warszawie, sygn. F.12977.

Projekt okładki: Piotr Gil

Opracowanie graficzne, druk i oprawa

BEL Studio/Drukarnia Bemowo

WYDAWCA

Towarzystwo im. Fryderyka Chopina

Publikację dofinansowano ze środków:

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury oraz Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

ADRES REDAKCJI

Towarzystwo im. Fryderyka Chopina

ul. Tamka 43, 00-355 Warszawa

<http://tifc.chopin.pl/wydawnictwa/rocznik-chopinowski/>

© Towarzystwo im. Fryderyka Chopina w Warszawie, 2018

ISSN 0208-5992

SPIS TREŚCI / CONTENTS

<i>Od redakcji</i>	7
<i>From the editor</i>	9
<i>Towarzystwo im. Fryderyka Chopina – historia i działalność</i>	11
<i>The Fryderyk Chopin Society: history and activity</i>	15
Jan Ekier	
<i>Próba odnalezienia pokrewieństwa pomiędzy utworem Chopina zwanym „Żydkiem” a opusowanymi jego Mazurkami</i>	19
<i>An attempt to discover similarities between Chopin’s work known as “Żydek” [The little Jew] and his mazurkas with opus number. Summary</i>	27
Henryk F. Nowaczyk	
<i>Książę Antoni Radziwiłł i Fryderyk Chopin – początki znajomości w świetle źródeł</i>	29
<i>Prince Antoni Radziwiłł and Fryderyk Chopin – the start of their acquaintance in the light of sources. Summary</i>	44
Alan Walker	
<i>Fryderyk Chopin i Camille Pleyel: angielskie interludium – lipiec 1837</i>	47
<i>Fryderyk Chopin and Camille Pleyel: an English interlude – July 1837. Summary</i>	58
Barbara Literska	
<i>„Suita d-moll” Milija Bałakiriewa jako przykład recepcji Chopina w Rosji</i>	59
<i>Mily Balakirev’s Suite in D minor as an example of Chopin reception in Russia. Summary</i>	93
Beniamin Vogel	
<i>Fortepianowy pejzaż ziem polskich czasów Chopina</i>	95
<i>The piano landscape of Polish lands in Chopin’s times. Summary</i>	124

Krzysztof Dorcz, Piotr Mysłakowski	
<i>Losy serca Fryderyka Chopina</i>	125
<i>The fortunes of Fryderyk Chopin's heart. Summary</i>	183
Andrzej Koss, Janusz Mróz	
<i>Konserwacja nagrobka Fryderyka Chopina na cmentarzu Père-Lachaise w Paryżu (1995–2018)</i>	185
<i>The Conservation of Fryderyk Chopin's Grave at Père-Lachaise Cemetery in Paris (1995–2018). Summary</i>	203
MATERIAŁY / MATERIALS	
Maciej Janicki, Magdalena Kulig, Grażyna Michniewicz	
<i>Nabytki Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie w latach 2005–2017</i>	205
<i>Acquisitions of the Fryderyk Chopin Museum in Warsaw in the years 2005–2017 Summary</i>	217
Barbara Śnieżek	
<i>Bibliografia chopinowska 2001–2005 / Chopin bibliography 2001–2005</i>	219
Noty o autorach / Notes on the authors	253
Spis treści „Rocznika Chopinowskiego” t. 1–25 (1956–2001) / / Contents of <i>Rocznik Chopinowski</i> vols. 1–25 (1956–2001)	259
Spis ilustracji / List of illustrations	287
Indeks nazwisk / Index of names	291

OD REDAKCJI

Towarzystwo im. Fryderyka Chopina zainicjowało wydawanie „Rocznika Chopinowskiego” w 1956 roku. Do 2001 roku opublikowano 25 tomów. Przez wiele lat „Rocznik Chopinowski” stanowił główne forum chopinologiczne – prezentował studia naukowe nad życiem i twórczością Chopina autorów polskich i zagranicznych, przybliżał nowe źródła, relacjonował bieżącą działalność fonograficzną, koncertową i piśmienniczą.

„Rocznik Chopinowski” został wznowiony w szczególnym momencie historycznym – w roku setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. W swym ogólnym charakterze twórczość Fryderyka Chopina ma charakter narodowy i stanowi symbol polskości. W trudnych momentach dziejowych muzyka Chopina dodawała Polakom odwagi, podtrzymywała nadzieję, wzmacniała ducha oporu i walki. Poprzez swoje Dzieło, które znalazło szczególnego interpretatora w osobie Ignacego Jana Paderewskiego, Chopin stał się pośrednio jednym z twórców niepodległości Polski. Jego muzyka, wyrastająca z pragnienia uchwycenia ducha polskiej muzyki narodowej, z czasem stała się „muzyczną duszą Polski” (J. Huneker). Jednocześnie twórczość Chopina należy do trwałych wartości kultury nie tylko europejskiej, ale również światowej.

Niniejszy tom obejmuje artykuły dotyczące życia (A. Walker, H.F. Nowaczyk) i twórczości kompozytora (J. Ekier) oraz recepcji jego muzyki (B. Litercka), tła muzyczno-kulturowego (B. Vogel), a także kultu Chopina (K. Dorcz, P. Mysłakowski; A. Koss, J. Mróz). W końcowej części publikacji zamieszczony został szczegółowy wykaz nowych chopinianów w Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie (M. Janicki, M. Kulig, G. Michniewicz). Wzorem poprzednich „Roczników”, uwzględniono również kontynuację bibliografii chopinowskiej (B. Śnieżek). Prezentowane artykuły, dotychczas niepublikowane, bogate w nowe wątki, ukazują chopinologię jako dziedzinę wciąż otwartą na kolejne odkrycia, prace badawcze i studia. Zapraszamy na łamy „Rocznika Chopinowskiego” autorów, którzy pragną realnie wzbogacić chopinologię nowymi treściami i uczestniczyć w jej rozwoju.

Wszystkim, którzy przyczynili się do ostatecznego kształtu i wydania niniejszego tomu, składam wyrazy wdzięczności. Przede wszystkim zaś kieruję podziękowania do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika” oraz Zarządu Towarzystwa im. Fryderyka Chopina, bez których decyzji i wsparcia wskrzeszenie „Rocznika Chopinowskiego” nie byłoby możliwe.

Ewa Sławińska-Dahlig

FROM THE EDITOR

The Fryderyk Chopin Society launched the publication of the *Rocznik Chopinowski* [Chopin yearbook] in 1956. Up to 2001, twenty-five volumes were published. For many years, the *Rocznik Chopinowski* represented the main forum for Chopin studies, presenting scholarly articles on Chopin's life and music by Polish and foreign authors, introducing new sources, and giving accounts of current events and publications.

The *Rocznik Chopinowski* has been revived at a special moment in history – on the centenary of Poland's regaining of independence. In its general character, Chopin's music represents a symbol of Polishness. At difficult times in history, it gave Poles courage and hope, bolstering the spirit of resistance and struggle. Through his works, which found a singular interpreter in Ignacy Jan Paderewski, Chopin indirectly became one of the architects of Poland's independence. With time, his music, born of a desire to capture the spirit of Polish national music, became the 'musical soul of Poland' (J. Huneker), yet it is also a lasting treasure of European and world cultural heritage.

The present volume contains articles relating to Chopin's life (A. Walker, H.F. Nowaczyk) and work (J. Ekier), as well as the reception of his music (B. Literska), the musical-cultural background (B. Vogel) and the cult of Chopin (K. Dorcz, P. Mysłakowski; A. Koss, J. Mróz). Included in the last part is a detailed list of new Chopiniana at the Fryderyk Chopin Museum in Warsaw (M. Janicki, M. Kulig, G. Michniewicz). As in previous issues of the *Rocznik*, there is also a continuation of the Chopin bibliography (B. Śnieżek). These previously unpublished articles, rich in new strands, show Chopin studies to be a field open to further discoveries and research. We invite contributions from any authors wishing to enhance the subject with new content and participate in its development.

I am grateful to everyone who contributed to this issue and to its publication, especially to the Polish Ministry of Culture and National Heritage, the 'Polonika' National Institute of Polish Cultural Heritage Abroad and the Board of the Fryderyk Chopin Society, without whose decisions and support it would not have been possible to revive the *Rocznik Chopinowski*.

Ewa Sławińska-Dahlig